

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona, félfévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk

Gróf Andrássy Gyula

kivételes nagy egyénisége és politikai sulya külön erőt ad és megkülönböztetett figyelmet biztosít minden szavának, amelylyel a mai helyzetben, külpolitikai kérdésekről vagy a belső politikai ügyeiről veleményt, kritikát mond. Legutóbbi interpellációja, amelyet a szalonkii konzulok le tartóztatásáról terjesztett a parlament elé, hideg, tárgyilagos, lesújtó bírálatát adta annak a becstelenségnek, amelylyel a vereségek tehetetlen dühében vergődő ántánt ráront a semleges kicsiny Görögországra. A mai helyzetben, amikor a monarchia politikai életének sulypontja a magyar fővárosban van, fokozott figyelemmel fordul egész Európa képviselőházának felé, ahol a magyar közvélemény hivatott szószólójaként mondott gróf Andrássy a szalonkii eseményekre kemény ítéletet. Büszkén, erkölcsi erőink érzésének fölényes tudatával teszi magáévá minden magyar ember Andrássy szavait, nyugodt büszke bizalommal látjuk politikai életünk élén ezt a nagy egyéniséget, akinek az egész magyar nép hálijára érdemes döntő része van a belső politikai élet megteremtésének és nyugalmának megteremtésében.

Andrássyt ma, mint európai színvonalon álló politikust és publicistát tisztelik a barátságosan külföldön is, szavának, véleményének minden nagy kérdésben döntő fontosságot tulajdonítanak, benne, a magyar nemzet egyik hivatott politikai vezérét látják. Írásai, beszédei cikkei a háboru után is értékes emlékei maradnak a mostani időnknek.

Nekünk zemplénieknek különös okunk is van arra, hogy Andrássy politikai tevékenységét figyelemmel kövessük. Zemplén diszpolgára Andrássy és jól esik ezuttal is kangoztatnunk, hogy állandó érdeklődéssel kíséri Zemplén életét és rokonszenves jóakarattal van a megye fejlődése iránt. Ezt a jóakaratot értékelnünk kell és viszonzozzuk a fölötti megelégedett örömmünkkel, hogy az ellenzéki politika Andrássy nyugodott, bölcs, körültekintő és a nemzeti érdekeket minden szemponttól helyező irányításába került.

Nemzeti önértetünk és erőnk imponáló kifejezői Andrássy szavai és az a válasz, amit a nemzetközi jog sulyos sérelméről

gróf Tisza István adott. Megnyugvás és a jövőbe vetett hit ereje sugárzott ki parlamentünk háborus életének ezen nagy jelenetéből.

A háboru és a középiskolai tanulók

A háboru sok középiskolai tanulót szől ki az iskola padjaiból a katonai életbe. Nemesek a nyolcadik osztály növendékei között, hanem olykor már a 6-ik, 5-ik, sőt van eset, hogy a 4-ik osztályban is akad katonának besorozható növendék.

A rendkívüli intézkedéseket kívánják meg a katuszkormánytól a hadbavonult tanulók iskolai végzettségének méltányos biztosítására nézve.

A miniszterium intézkedett is rájuk nézve úgy, hogy maganvizsgát tethetnek majd azon osztályokból, amelyeknek évét a taborban töltötték. Az iskolának majd a feladata, hogy nemesek ésszel, hanem szívetlenség nélkül fogadja vissza azokat, akik a fronton érte is küzdöttek s ott hősi önfeláldozást, verontást tanultak grammatikai szabályok és matematikai dedukció helyett.

A legaktuálisabb azonban a nyolcadik osztályba járók sorsa, akiknek kvalifikációjára tisztelgés miatt a katonaságnak is szüksége van.

Ezekre nézve a múlt iskolai évben a katuszkormány úgy intézkedett, hogy bevonulásuk előtt a tanári testület vizsgálat nélkül is kiadhatta nekik az érettségi bizonyítványt. Ez teljesen méltányos, teljesen humanus, sőt hazafias tény volt.

Tavaly óta a helyzet nem változott s így az 1915-16 iskolai évi anatóliának kiterjesztését az azonos körülmények a jelen iskolai évre is kívánatosnak tesszük.

A kaszarnyai, a tábortól való elszakadást, kivánni, igen naiv hipokrizis lenne. Aki tanulmányait abbahagyni kényserülve hazafias készséggel készül a frontra, az érettségének elég bizonyítékát adja.

Ezért remélhető is, hogy a közoktatásiügyi miniszterium a most bevonuló, vagy már bevonult nyolcadikosoknak megadja a tavalyi kedvezményt, illetőleg általánosítja azt az engedélyt, amelyet az egyes jeles ág. ev. kollegiumi főgimnáziumok már megadott s amelynek alapján ott, a múlt decemberben, a bevonult nyolcadik osztályu tanulók az érettségi vizsgát már le is tették.

Az éjjeli mulatók ellen. Belügyminiszter körrendelete.

A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első képviselőjéhez, amelyek az egész ország egészségügyére fontos intézkedéseket tartalmaznak. Tegnap érkeztek meg a rendeletek hozzánk, közülök egyik tiltja, hogy a gyógyszerészek még orvosi vény ellenében is készítsenek és kiadjanak magánfelek számára Pikriusavat tartalmazó szereket, a másik pedig értesíti a törvényhatóságok közönységét, hogy a kipróbált vérhasgyógyító szérum már a forgalomban van és utasítással ellátva husz köbcentiméteres adagokban 4 koronába kerül.

Legérdekesebb azonban a harmadik körrendelet, amely a háborus élet éjszakai kicsapongásainak vet gátat. Ez a körrendelet sokkal inkább érdekli a városi hatóságokat, mint a megyéiket, több muukat is fog nekik okozni. Általánosán ismert tény, hogy a legjobb időkből, a legvigibab pénzűség korában sem volt olyan tomboló éjszakai élet sehol sem, mint most a háborus világban. Erthető is az, mert egyrészt olyan egzisztenciákat vetettek felszínre a háboru gazdasági konjunkturái, amelyek azelőtt a szűrkék egyszerű életét éltek. másrészt pedig azok, akiknek élete hajzálon függ itthon tartózkodásuk alkalmával fokozott mértékben, valósággal kapási módon igyekeznek végigélvezni az élet gyönyörűségeit.

Ez az elv mindenféle számtalan kisebb-nagyobb mulatóhelyt teremtett. Se szeri, se száma azoknak a cserdőknek, lebujoknak, ahol a sebesült, vagy szabadségtól hősök tervényeszen harctérre menésük előtt Mivel pedig az egészségügyi statisztika nagyon szomorú tényeként konstatalja, hogy venerás betegségek sohasem voltak annyira elterjedve, mint most a háboru kitörése óta, Sándor János belügyminiszter erős kézzel látott hozzá a betegségek kiirtásához.

Körrendeletében hivatkozik arra, hogy a venerás betegségek nemcsak a családi érdekeket sértik, hanem sulyosan megkárosítják az állami véderőt is. Eppen ezért felhívja a törvényhatóságok első tisztviselőinek figyelmét a prostitucióra, meghagyván, hogy a szokott fe ügyeletet és vizsgálatakat a legszigorubbán tartassák meg. Eirandeli polgár, hogy az alispánok, illetőleg polgármesterek kísérjék fokozott figyelemmel a háboru idején felszaporodott éjszakai mulatóhelyeket, amelyek között sok a kétért és rosszhírű. A rosszhírű mulatókat, korcsmákat lebujukat — amelyek felett amugy is

lehetetlen gondos felügyelet gyakorolni, be kell oszolni. A kétértű pedig korai záróra elrendelésével lehet élt éni.

A rendelet következtében nagy purifikáció lesz. Hónapok óta latjuk mint burjánzózt ki a front mögötti élet tombolásában itt is egész sorog árthatmas lokál és az éjszaka egyéb fattyuhajtásai. Bizony ezek között nem fog ártani egy kis tisztogatás.

34-esek karácsonya a harctéren.

Egy 34 gyalogezredbeli önkéntes, ki egy ízben már nagyon érdekes tartalmu levelet intézett hozzánk az Ikva-frontról, most ismét főkeresett levelédel, melyben a harctéri karácsonyt írja le a következőkben:

Ikva-front, 1916. XII. 26.

Aki azt nem élte át, nem látta, az nem is hissi és el sem tudja képzelni, mi az a harctéri karácsony. Egy szent ünnepe, mit az egész eszed együttesen és külön-külön ünnepe, nem törődve azszal, hogy fölünk most körülbelül 1600 lépésnyire ellenséges rajvonat fekszik. Ünnepe és szigorú ünnepe. Természetesen más az ünnepe oly századoknak, amelyek és más azoknak, kik dekkungban vannak. Azok együtt, különösen ünnepeket, mi csak fölvaltva, mert egy előrsnek és figyelő posztoknak kell lenni és vigyázni minden legesekeylebb gyanus mozgásra.

A rajvonat mögött egy nagy dekkungban (társalgó) van a hatalmas karácsonyfa felállítva, feldisítve. Este ott összejöttünk, — papunk nem lévén, századparancsnokunk, Sátoraljaújhelyi vezeti a szertartást. Kívánsói vagyok persze, mert ilyen még magam sem láttam. A bakák ink csapatként felváltva jönnek imádkozni, a főkadnagy ur mindegyik osoporthoz egy-kétszoból álló busditó beszédet intéz. 11 órakor ment el a karácsonyfától az utolsó csoport.

Ájtatosan imádkozik itt mindegyik. Mert innen csak visszaveset az utjok a rajvonalba és elősírnek, hol a végzet, a sors keze legkönynyebben éri utol az embert. Ima után kiosztották közöttük a szeretet adományokat (oigarettá, dohány spróságok, bor).

Midőn a legénységgel a közös ünneplést befejeztük, visszavonultunk mi is a 11-ik század vités tisztikara ünnepi vacsoránkat elfogyasztani. Mondhatom, így egy főispán sem vacsorásik háboruban úgy otthon, mint mi itt. Hát volt levek, három féle hus, rántott csirke, sertéskaraj káposztával és túltöltött borjusszegy, torta csokoládés. En utóbbiról merem állítani, hogy még ilyen dolgot életemben sem ettem. Állítólag valamely pesti cukrász úti eseket. Péntek lévén hát barchess is volt, különféle bor az asztalon és pezsgő.

HIREK.

— **A tehervallomási ívek beadása.** Január 31-ike a végső határidőül van kitűzve, figyelmeztetjük a lakosságot a tehervallomási ívek beadására, mert ellen esetben jövedelmi adó leírásnak nincs helye.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága tegnap, hétfőn délelőtti tartotta rendes ülését, amelyen Sainyei-Merse István főispán helyett, ki gyengékedése folytán még ez ideig nem utazhatott át Eperjesről Ujhelybe, Dóku a Gyula alispán elnökölt. Az ülésen az alispán részletes jelentésben ismertette a mult havi közállapotokat, majd az egyes közigazgatási ágak vezetői tették meg szokásos jelentésüket, melyeket a bizottság tudomásul vett. Ugyanok az ülésen alakították meg a közigazgatási bizottság albizottságait.

— **Ismeretlen hősi halottak fényképei.** Ujhely város polgármestere közli, hogy a bécsi közös központi tudósító irodának személyazonossági osztálya az ismeretlen katonai hűtlak és a hadsereg kíséretében elhalt ismeretlen polgári személyekről készített fényképosort negyedik kiadványát, a hozzávaló leírással együtt, a vármegye alispánja újan megküldte. Ezt a h. polgármester azai hozza a közönség tudomására, hogy az erdekdők a fényképosortot és a hozzávaló leírást a városi katonai ügyosztályában naponta de 10 óra és 12 óra között megtekinthetik a felismert hullára vonatkozó további felvilágosítást illetőleg ugyanott nyerhetnek tájékoztatást. A később érkező fényképosortok megérkezése esetleges esetinténi meg fog hirdettetni.

— **Szabadságolják a tanítókat.** A honvédelmi miniszterium közszolgálati és kulturális érdekéből tudvalevően szabadságolta a népfőlkö tanárok és tanítók nagy részét, mert a bevonások miatt előállott tanítóhiány erősen megbénította a népoktatás és a közepiskolák működését. Ezt a szabadságolást a hadügyminiszter most kiterjesztette a közü hadseregben szolgáló összes, segédszoigálatra vagy helyi, irodai szolgálatra alkalmasnak minősített tanítókra és tanárookra, amennyiben azok a legénységi állományba tartoznak. Ezeket tehát a lábbadosó osztagoktól és a póttésztől most mindenütt szabadságolják.

— **Egylek közgyűlése.** A helybeli ír. Népkönyhaegyesület f. hó 10-án, csütörtökön, d. u. 3 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet t. tagjai meghívotnak. Tárty: tiszteletnyilvánítás dr. Mezei Mór iránt 80-ik születésnapja alkalmából. — A helybeli ír. gyermekeket segítő (ruhás) egylet f. hó 10-án 3 és 5 órakor a népkönyha helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai esen az uton meghívotnak. Tárty: tiszteletnyilvánítás dr. Mezei Mór iránt 80-ik születésnapja alkalmából Kun Frigyes mindkét egyet elnöke.

— **Csendes farsang.** A most beköszöntött farsang mindenjel szerint még csendesebb lesz, mint az el-

mult évi farsang volt. A táncoló ifjuság most a harotereken táncoltatja meg a haza ellenségeit de megesik, hogy táncosaink szenvednek is az ellenségtől az idők viharától. Senkinek sem lehet kedve a tántra, amíg haza nem érnek katonáink a haroterekről, így most se nyithatunk farsangi rovatot, ami annál inkább fölösleges, mert hisz egyetlen rendező bizottság se alakult meg és nem is fog megalakulni.

— **Rendelet a cukorrépáról.** A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a kormány rendelete a cukorrépa felhasználásáról. A rendelet szerint a cukorgyári vállalatok kötelesek a birtokukban levő, valamint a szerződésileg lekötött cukorrépát a szerződéses határidőn túl is a termelőtől átvenni és cukorra feldolgozni. Azok a szerződések, amelyeket a cukorgyári vállalat nyers cukorrépa szállításai iránt miut eladó kötött és jelen rendelet életbeletptése előtt még nem teljesített, hatályukat veszítik.

— **Hányszor kell egy gazdának hadiszolgálatot nyújtani.** Főmerült a kérdés, hogy a fausi kisgazda, aki mar hadiszolgálatot címén odaadta kocsiját, lovát, ha újra szerez be kocsit, lovát, újra meg újra igényelhető-e tőle a fogó? Erre nézve nincs rendelet. Teny azonban, hogy na szükség van fogatra, tekintet nélkül arra, hogy az illető adott-e már fogatot, attól veszik igénybe, akiknek van. Es mert ez így van, igen sok gazda nem szerez be újra fogatot, s így nem levén se kocsija, se lova, nem is lehet tőle hadiszolgálatot igényelni. S hogy a földje műveléséről ne maradjon, bevárja, míg a hatóság közérőt rendel ki s mások lovával művelteti meg a gazdaságát. Ezt az ügyet valamiképen országosan kellene rendezni, mert akitől újra meg újra elszedik a kocsit, a lovát, az a háboru végéig nem szerez be újabb fogatot.

Jókarban levő

kisebb ház, kerttel megvétetik. Ajánlatok ár megjelölésével kéretnek. Cim a kiadóhivatalban.

Klein József

szobafestő tapétázó és mázó
Saujhely, Rákóczi-u. 63.

I-ső rendű modern kivitel,
legfinomabb bel- és külföldi anyagok.
Telephon 22. sz.

Hivatalnak,

vagy egyleti helyiségnek alkalmas négy utcai, egy nagy udvari szobából s előszobából álló lakás Kazinczy-utca 28. számú házamban folyó évi május elsejétől kiadó.

Dr. Kovaliczky Elek,
kir. közjegyző

Montenegró elfoglalása.

Budapest, jan. 10.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Kelet-Galiciában és a bukovinai határon tegnap sem voltak nagyobb harcok. Csak Toporoucnál vertünk vissza este egy ellenséges támadást. Egyébként nincs ujság.

Olasz hadszíntér:

A délnyugati harc vonalon, a görzi grófságban a Col di Lana területén és a Vilgereuth-szakaszon folyt ágyuharcoktól eltekintve, szünetelt a harci tevékenység.

Délkeleti hadszíntér:

Berane ellen előnyomuló oszlopaink újra több magaslatról vetették vissza a montenegróiakat és elérték Biocát. Ettől a helységtől északra a Lim keleti partját megtisztítottuk az ellenségtől. A csapatok, amelyeknek a magaslatokon egy méternél magasabb hóval küzdeniök kiválóan működnek. A Taránál tüzérségi tevékenység és csatározások.

Montenegró délnyugati határán a harcok még tartanak.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Győzelem a franciák felett.

Berlin, jan. 10.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Massignestől északnyugatra a Maison de Campagne-major vidékén csapataink támadással több száz méter kiterjedésben elfoglalták az ellenséges megfigyelő állomásokat és árkokat. 423 francia, köztük 7 tisz, 5 gépfegyver, 1 nagy és 7 kis aknavető került a kezünkre. A majortól keletre meghiusult egy francia ellentámadás. Egy német repülőgépraj megtámadta aournesi hadtápberezéseket.

Keleti hadszíntér:

A helyzet általában változatlan. Berestianinál egy erősebb orosz osztag előretörését visszavertük.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság.